Rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 09.04.1963, sp. zn. 2 To 119/63, ECLI:CZ:KSCB:1963:2.TO.119.1963.1

Číslo: 28/1964

Právní věta: Odpovědným pracovníkem ve smyslu ustanovení § 126 tr. zák. je nutno rozumět pracovníka v takové funkci, ve které vyhotovuje výkazy a hlášení o závažných skutečnostech, týkajících se určitého úseku národního hospodářství, přičemž tyto výkazy slouží k řízení, plánování a kontrole nár. hospodářství. Odpovědnou funkcí je nutno rozumět nejen funkci v hospodářství, ale i funkci ve státním aparátu. Odpovědným pracovníkem není pracovník, pokud vyhotovuje výkazy a hlášení, která se týkají pouze jeho osobního pracovního výkonu nebo prostředků, ev. výrobních nástrojů, za které na svém pracovišti osobně odpovídá.

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 09.04.1963

Spisová značka: 2 To 119/63

Číslo rozhodnutí: 28

Číslo sešitu: 5-6

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Narušování řízení, plánování a kontroly národního hospodářství, Odpovědný hospodářský pracovník, Provinění

Předpisy: 140/1961 Sb. § 125
§ 126
§ 128

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 28/1964 sb. rozh.

Odpovědným pracovníkem ve smyslu ustanovení § 126 tr. zák. je nutno rozumět pracovníka v takové funkci, ve které vyhotovuje výkazy a hlášení o závažných skutečnostech, týkajících se určitého úseku národního hospodářství, přičemž tyto výkazy slouží k řízení, plánování a kontrole nár. hospodářství. Odpovědnou funkcí je nutno rozumět nejen funkci v hospodářství, ale i funkci ve státním aparátu. Odpovědným pracovníkem není pracovník, pokud vyhotovuje výkazy a hlášení, která se týkají pouze jeho osobního pracovního výkonu nebo prostředků, ev. výrobních nástrojů, za které na svém pracovišti osobně odpovídá.

(Rozhodnutí krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 9. dubna 1963 sp. zn. 2 To 119/63)

Usnesením okresního soudu v Písku bylo podle § 188 odst. 1 písm. d) tr. ř. zastaveno trestní stíhání obviněného A pro trestný čin narušování řízení, plánování a kontroly národního hospodářství podle § 126 tr. zák. a podle § 188 odst. 1 písm. c) tr. ř. byla trestní věc dalších obviněných B, C, D, E a F, stíhaných pro stejný trestný čin jako obviněný A, postoupena k projednání jako provinění podle § 40 písm. c) zák. č. 60/1961 Sb.

Krajský soud v Českých Budějovicích zamítl stížnost okresního prokurátora.

Z odůvodnění:

Obvinění byli žalováni pro trestný čin narušování řízení, plánování a kontroly národního hospodářství podle § 126 tr. zák., který spáchali podle obžaloby tak, že jako řidiči ČSAD vykazovali v pracovních výkazech nepravdivé údaje o počtu ujetých kilometrů a aby se tyto údaje shodovaly s údaji na tachometrech, natáčeli na tachometru kilometry pomocí zvláštního zařízení. Obviněný A, který několika řidičům zhotovil zařízení na dotáčení kilometrů, byl stíhán pro účastenství podle § 10 odst. 1 písm. c) tr. zák. na uvedeném trestném činu. Jednání obviněných nebylo vedeno s úmyslem rozkrádat nebo poškozovat majetek v socialistickém vlastnictví.

Soud prvého stupně nespatřil v zažalovaném skutku trestný čin narušování řízení, plánování a kontroly národního hospodářství podle § 126 tr. zák. již po objektivní stránce, vycházeje z toho, že žalovaný trestný čin vyžaduje jednání, které vážně zkresluje představu o hospodářské organizaci a o její činnosti.

Okresní prokurátor ve stížnosti považuje závěry soudu prvého stupně za nesprávné. Namítá, že žalovaný trestný čin nevyžaduje vznik nějakého kvalifikovaného následku a pro naplnění znaků tohoto trestného činu stačí, že obvinění vykazovali v pracovních výkazech, které jsou jediným výkazem pro kontrolu plnění plánu v základním ukazateli nákladní dopravy v tunokilometrech, nepravdivé údaje právě o počtu najetých tunokilometrů. Rozsah činnosti, do níž se zapojila řada řidičů a opravářů a rafinovanost, když jen náhodou došlo k odhalení, nečiní nebezpečnost jednání pro společnost nepatrnou, jak má za to okresní soud. Stěžovatel proto navrhl, aby rozhodnutí soudu prvého stupně bylo zrušeno a obžaloba byla přijata.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, jeho zákonnost a odůvodněnost, přezkoumal i postup řízení usnesení předcházející, neshledal však stížnost odůvodněnou.

V postupu řízení není závad. Činnost obviněných jak v přípravném řízení, tak v napadeném usnesení je dostatečně objasněna.

O trestný čin narušování řízení, plánování a kontroly národního hospodářství podle § 126 tr. zák. v jednání obviněných nejde. Zákonné znaky tohoto trestného činu nejsou tímto jednáním dány.

Ustanovení § 126 tr. zák. chrání národní hospodářství před narušováním jeho řízení, plánování a kontroly. Subjektem je tu odpovědný pracovník. Po objektivní stránce se vyžaduje, aby porušování hospodářské kázně se projevilo uváděním nepravdivých nebo hrubě zkreslených údajů o závažných skutečnostech ve výkazech nebo hlášením, jež slouží k řízení, plánování nebo kontrole národního hospodářství.

Oba tyto podstatné znaky, tj. subjekt a údaje o závažných skutečnostech tu chybí.

Řidiče ČSAD, do jehož náplně zaměstnání spadá rozvážení nákladů a s tím souvisící řádné vykazování pracovní cesty, kilometráže a nákladů, nelze považovat za odpovědného pracovníka. Znak „odpovědného pracovníka“ je obsahově sice širší nežli znak odpovědného hospodářského pracovníka ve smyslu § 125 tr. zák., přesto však podle úkolů, které obvinění v socialistické organizaci plnili, je za

odpovědné pracovníky nelze považovat.

Pokud jde o objektivní znaky, není naplněn znak „údajů o závažných skutečnostech“.

Citované ustanovení klade důraz na údaje o „závažných skutečnostech“, blíže tento znak však nevysvětluje. Avšak už samo pojetí nového trestního zákona, vyzdvihující materiální pojetí trestného činu, vede nutně k závěru, že o závažné skutečnosti ve smyslu § 126 tr. zák. může jít jen tehdy, mohou-li nepravdivé údaje o nich nepříznivě ovlivňovat řízení, plánování a kontrolu hospodářské činnosti socialistické organizace a jejím prostřednictvím řízení, plánování a kontrolu národního hospodářství.

Zjištěné nepravdivé údaje o počtu ujetých tunokilometrů v pracovních výkazech ani u jednoho obviněného ani v jejich souhrnu nemohly nijak výrazně ovlivnit a tím zkreslit činnost národního podniku při plnění hospodářských úkolů a tím i narušit řízení, plánování a kontrolu národního hospodářství. Z těchto důvodů nejsou dány znaky trestného činu podle § 126 tr. zák.

Jde však o hrubé porušování pracovní kázně obviněnými ve smyslu ustanovení § 40 písm. c) zák. č. 60(1961 Sb.

Postup soudu prvého stupně je proto správný i ohledně obviněného A, u něhož vzhledem k době ukončení činnosti je provinění promlčeno vzhledem k ustanovení § 24 a § 41 zák. č. 60/1961 Sb.

Poznámka:

K rozhodnutí krajského soudu je třeba v zájmu objasnění pojmů „odpovědný pracovník“ a „závažná skutečnost“ ještě dodat:

Zákonný pojem „odpovědný pracovník“, uvedený v § 126 tr. zák., je nutno odlišit od pojmu „odpovědný hospodářský pracovník“, uvedený v – 125, 127 a 128 tr. zák. Odpovědným hospodář-padě jít o hospodářského pracovníka. Výkazy nebo hlášení, které odpovídá za určitý úsek hospodářské činnosti. „Odpovědný pracovník“ je oproti tomu pojmem širším a nemusí tedy v tomto případě jít o hospodářského pracovníka. Výkazy nebo hlášení, které vyhotovuje „odpovědný pracovník“, slouží však rovněž k řízení, plánování nebo kontrole národního hospodářství. Vzhledem k tomu je odpovědným pracovníkem ve smyslu § 126 tr. zák. např. statistik, kontrolní orgán určitého útvaru nebo odpovědný pracovník národního výboru.

„Odpovědným pracovníkem“ podle § 126 tr. zák. není proto každý pracovník, který odpovídá za správné údaje ve výkazech nebo hlášeních. Není proto odpovědným pracovníkem v tomto smyslu ani řidič, který vykazuje jízdy v ujetých kilometrech.

Kdyby odpovědným pracovníkem byl každý pracovník, který nějaké výkazy nebo hlášení vyhotovuje, pak by nebylo třeba v § 126 tr. zák. zavádět pojem „odpovědný pracovník“ a vystačilo by se s pojmem pracovník, protože, pokud jde o osobní odpovědnost je samozřejmé, že každý pracovník (bez ohledu na význam své funkce a stupeň odpovědnosti), je za svoje vlastní výkazy a hlášení sám odpovědný.

„Odpovědným pracovníkem“ je tedy nutno rozumět pracovníka v takové funkci, ve které vyhotovuje výkazy a hlášení o závazných skutečnostech, týkajících se určitého úseku národního hospodářství, při čemž tyto výkazy a hlášení slouží k řízení, plánování a kontrole národního hospodářství. Odpovědnou funkcí je nutno rozumět nejen funkci v hospodářství, ale i funkci ve státním aparátu. Odpovědným pracovníkem proto není pracovník, pokud vyhotovuje výkazy a hlášení, které se týkají pouze jeho osobního pracovního výkonu nebo prostředků a výrobních nástrojů, za které na svém pracovišti osobně odpovídá, jak tomu je např. ve výše uvedené trestní věci u řidiče automobilu

K výkladu pojmu „závažná skutečnost“ je třeba uvést, že takovéto skutečnosti půjde tehdy, půjde-li o nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje o takových okolnostech, které mají byť i dílčí význam pro sestavování plánu národního hospodářství nebo jeho kontrolu, pro stanovení cen nebo které jsou významné vůbec pro řízení národního hospodářství.